
Notiser

MEDISINSK NYTT

TRINE B. HAUGEN

Email: trine.b.haugen@hf.hio.no

Tidsskriftet

ÅSLAUG HELLAND

Email: aslaug.helland@gmail.com

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

Uklar effekt av steroider ved lungesvikt

Inflammasjon antas å bidra til patogenesen ved akutt lungesviktsyndrom (acute respiratory distress syndrome, ARDS), og kortikosteroider kan derfor være en mulig behandling. Den terapeutiske effekten av steroider er imidlertid uklar. Nå har forskere fra India og Australia undersøkt om bruk av steroider er forbundet med redusert mortalitet hos voksne med akutt lungesvikt (BMJ 2008; 336: 1006 – 9).

I en metaanalyse ble det selektert ni randomiserte, kontrollerte studier med kritisk syke pasienter der steroidbehandling ble sammenliknet med behandling uten steroider.

Forskerne fant ingen klar effekt av kortikosteroider ved lungesvikt, og optimal dose, doseringsintervaller og behandlingsvarighet er ikke etablert. Dataene kunne tyde på en nedgang i dødelighet og flere ventilatorfrie dager når behandling ble startet etter at sykdommen hadde oppstått. Men som forebyggende behandling kan det ha vært forbundet med økt forekomst av akutt lungesviktsyndrom.

Salmonella holder seg selv i tøylene

De gramnegative enteropatogene salmonellabakteriene er en viktig årsak til matbåren tarmsykdom. Proteinsekresjonen er essensielt for virulensen. En kanadisk forskningsgruppe har nå identifisert en ny signalvei for Salmonella. Den involverer proteinet ZirS og membrantranslokatoren ZirT (PLoS Pathog 2008; 4: e1000036).

Forskerne fant disse proteinene både i tarm og i avføring hos mus. Ved å nedregulere denne signalveien i musmodeller observerte forskningsgruppen at når mus ble infisert med både vanlig og genmodifisert Salmonella, var stammen med nedregulert ZirT mest virulent.

Funnet viser patogeners evne til å begrense sin egen negative effekt på verten, kan hende for å øke sin egen sjanse til å overleve, mener forfatterne.

Randomisert studie av ketogen diett

En randomisert studie har bekreftet at en ketogen diett forebygger epileptiske anfall hos barn (Lancet Neurol 2008; 7: 500 – 6).

Den ketogene dietten innebærer mye fett og lite karbohydrater og er lenge blitt brukt til behandling av barn med epilepsi der sykdommen ikke er godt kontrollert med medikamenter. Flere observasjonsstudier er gjort tidligere, men dette er den første randomiserte, kontrollerte studien av denne dietten.

145 barn ble randomisert til ketogen diett med én gang eller etter tre måneder. Den siste gruppen ble brukt som kontrollgruppe i de første tre månedene. Intervensjonsgruppen hadde 38 % færre epileptiske anfall etter tre måneder enn ved start, mens i kontrollgruppen økte antallet anfall med 37 % i samme periode.

Måling av kolesterolnivå

Pasienter som får kolesterolreducerende legemidler, bør ikke få målt kolesterolnivået oftere enn hvert tredje til femte år. Det er konklusjonen i en analyse av data fra en randomisert, placebokontrollert studie (Ann Intern Med 2008; 148: 656 – 61).

Hyppigere målinger enn dette hos dem med kolesterolverdier $\geq 0,5$ mmol/l under målet vil sannsynligvis vise flere falskt positive resultater enn faktisk økt kolesterolnivå.

Korttidsvariasjonen i verdier var på omtrent $-0,80$ mmol/l til $0,80$ mmol/l. 9 000 pasienter ble randomisert til å få enten provastatin eller placebo, og kolesterolverdien ble målt etter seks og etter 12 måneder og deretter årlig i fem år.

Hetetokter etter overgangsalderen

Mange kvinner er plaget av vedvarende hetetokter i flere år etter overgangsalderen. Det viser en spørreundersøkelse publisert i *Archives of Internal Medicine* (2008; 168: 840 – 6).

Over 3 000 eldre kvinner med osteoporose deltok, og 375 av disse (12 %) hadde vedvarende hetetokter. Lavere utdanning, tidligere bruk av østrogen og hysterektomi var faktorer som innebar større sannsynlighet for å være plaget.

Etter tre år hadde 57 % av disse kvinnene vedvarende symptomer. Kort tid siden overgangsalder og søvnproblemer hadde sammenheng med symptomvarigheten.

Identifisering av risikofaktorer for hetetokter kan bedre behandlingen for denne gruppen, hevder forfatterne.

Amming og kognitiv utvikling

Fullamming i lengre tid bedrer den kognitive utviklingen. Det viser resultatene fra den hittil største grupperandomiserte studien om amming (Arch Gen Psychiatry 2008; 65: 578 – 84).

Nesten 14 000 barn ble fulgt til 6,5 års alder. Intervensjonen var basert på WHO's materiale for å fremme amming. Tre måneder etter fødselen ble 43 % av barna i intervensjonsgruppen fullammet, mot 6 % i kontrollgruppen. Etter 12

måneder ble fortsatt vesentlig flere av barna i intervensjonsgruppen enn i kontrollgruppen ammet.

Barna i intervensjonsgruppen hadde signifikant bedre skoleresultater ved 6,5 års alder og skåret også høyere på tester av intelligens og verbal intelligens enn barna i kontrollgruppen.

Ingen effekt av folsyre og B-vitaminer

Folsyre og B-vitaminer har ingen effekt på kardiovaskulær sykdom og dødelighet hos kvinner med økt risiko for hjerte- og karsykdom (JAMA 2008; 299: 2027 – 36).

I flere randomiserte studier er det ikke vist noen effekt av folsyre og B-vitaminer, men kvinner har vært underrepresentert i disse.

I denne randomiserte, placebokontrollerte studien ble 5 400 kvinner fulgt i sju år. Ingen effekt ble vist, til tross for en signifikant reduksjon i homocysteinnivået hos deltakerne.

Antihypertensiv behandling hos eldre reduserer dødeligheten

Antihypertensiv behandling hos pasienter over 80 år reduserer apopleksidødeligheten og også dødeligheten uansett årsak – i tillegg til at det nedsetter risikoen for hjertesvikt. Det er konklusjonen i en prospektiv, randomisert undersøkelse (N Engl J Med 2008; 358: 1887 – 98).

Studien omfattet nesten 4 000 pasienter fra Europa, Kina, Australasia og Tunisia. De var i gjennomsnitt 84 år gamle, og gjennomsnittlig blodtrykk var 173/90 mm Hg. De ble randomisert til enten placebo eller depottabletter indapamid (1,5 mg daglig).

Etter to år var blodtrykket 15/6 mm Hg lavere i intervensjonsgruppen enn i kontrollgruppen. For pasientene i intervensjonsgruppen var det 30 % lavere risiko for apopleksi, 39 % reduksjon i dødelighet pga. apopleksi og 21 % reduksjon i dødelighet uansett årsak. Raten av hjertesvikt hos disse var også redusert med 64 % .

Publisert: 12. juni 2008. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.